

Tampella

Opiskelijaystävällisyyden

toimenpideohjelma

Esittely kaupunginhallitukselle

Anna-Kaisa Heinämäki, kilpailukykyjohtaja

Max Liikka, erityisasiantuntija

Korkeakouluyhteistyö tähtää tulevaisuuteen

Tampere on kasvava kaupunki, jonka tulevaisuus on opiskelijoissa. Haluamme kasvattaa kaupunkiin muuttavien opiskelijoiden määrää ja heidän jäämistään alueelle työvoimaksi, sekä kasvattaa kansainvälistä vetovoimaamme ja pitovoimaamme.

Muun muassa tämän vuoksi korkeakouluyhteistyö on tärkeää. Pitämällä huolta opiskelijoistamme ja varmistamalla heidän sujuvan pääsyttyä työelämään, takaamme Tampereelle parhaat osaajat nyt ja tulevaisuudessa.

Lukuja Tampereesta (v. 2020):

94%

Tampereen nettomuuttajista oli 15-24 vuotiaita

80%

Tampereen nettomuuttajista oli opiskelijoita tai koululaisia

Noin joka viides tamperelainen on opiskelija

Tampereella toimii yli 200 opiskelijajärjestöä

Kuitenkin suurin poismuuttajaryhmä kuntien välisessä nettomuutossa ovat ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneet.

Kumppanuuden tausta ja tavoitteet

Tampereen kaupunki, Tampereen yliopisto ja Tampereen ammattikorkeakoulu ovat solmineet kumppanuussopimuksen, jonka nykyinen sopimuskausi kestää vuoteen 2025 asti.

Kumppanuuden tavoitteena on:

Syventää jo olemassa olevaa yhteistyötä, kehittää ja johtaa sitä strategisena kokonaisuutena

Kehittää tutkimusyhteistyön vaikuttavuutta kaupungin ja sen palveluiden kehittämisessä

Vastata toimintaympäristön yhteisiin haasteisiin

Edistää alueen kilpailukykyä, vetovoimaa ja tunnettuutta

Edistää alueen houkuttelevuutta opiskelijakaupunkina

Edistää opiskelijoiden, erityisesti nuorten, hyvinvointia ja työllistymismahdollisuuksia

Edistää koulutuksen ja muun työllistymistä edistävän palvelutarjonnan yhteensovittamista alueen osaavan työvoiman tarpeisiin

Edistää kansainvälisen yhteistyön vaikuttavuutta ja osaajien houkuttelua

Tehostaa yhteisesti tunnistettujen edunvalvontatavoitteiden toteutumista kansallisesti ja kansainvälisesti

Vahvistaa datan jakamista ja tietoperusteisen päätöksenteon edellytyksiä

Punaisella opiskelijaystävällisyysohjelman vaikuttavuuden arviointia.

Kumppanuuden toiminnalliset painopisteet

1. Opiskelijaystävällisyydessä ykkönen

Kaupunki ja Korkeakouluyhteisö edistävät yhdessä opiskelijoiden palveluita ja Tampereen seudulle juurtumista. Julkinen kaupunkitila, sen tapahtumat ja palvelut ovat sujuvasti opiskelijoiden käytössä.

2. Osaamisen veto- ja pitovoima kilpailukyvynturvaajana

Kaupunki ja Korkeakouluyhteisö mahdollistavat yhdessä kumppaneiden kanssa innovaatioiden syntymistä ja osaamisen valjastamista. Osaamistarpeiden ennakoimista tehdään uuden liiketoiminnan mahdollistamiseksi ja olemassa olevan liiketoiminnan uudistamiseksi. Yhteistyö perustuu liiketoiminta-, innovaatio ja startup -ekosysteemeihin, yrittäjyyden ja opiskelijoiden työllistymisen edistämiseen sekä jatkuvan oppimisen tukemiseen.

3. Kansainvälinen Tampere

Kaupunki ja Korkeakouluyhteisö edistävät kaikessa toiminnassaan kansainvälistä ja avointa Tamperetta.

Kansainvälisten osaajien palvelut ovat sujuvia ja kansainvälisten verkostojen yhteistoiminta vaikuttavaa. Kaupunki ja Korkeakouluyhteisö mahdollistavat edellytyksiä kansainvälisen TKI-rahoituksen saamiseksi ja tapahtumien houkuttelemiseksi.

4. Uudistuvaa kumppanuutta

Kaupunki ja Korkeakouluyhteisö luovat yhdessä ennakkoluulotonta kumppanuutta. Kumppanuustyön myötä yhteistyö kasvaa opetuksen, tutkimuksen ja tiedon hyödyntämisen yhteistoimintaekosysteemiksi. Yhteistyö Pirkanmaan hyvinvointialueen kanssa vakiintuu ja sitä edistetään päämäärätietoisesti.

Eroja kansallisten ja kansainvälisten opiskelijoiden välillä

Vuosi valmistumisen jälkeen (v. 2020 data)

53%

Vieraskielisistä Tampereen yliopiston opiskelijoista on jäänyt Pirkanmaalle

42%

Vieraskielisistä Tampereen ammattikorkeakoulun opiskelijoista on jäänyt Pirkanmaalle

52%

Suomenkielisistä Tampereen yliopiston opiskelijoista on jäänyt Pirkanmaalle

72%

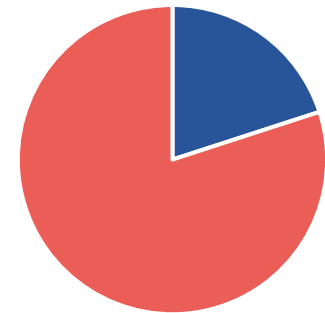
Suomenkielisistä Tampereen ammattikorkeakoulun opiskelijoista on jäänyt Pirkanmaalle

Opiskelijaystävällisyyden tausta

- Taloustutkimuksen (2017–2022) mukaan Tampere on Suomen suosituin ja arvostetuin opiskelukaupunki. Tampere on ollut kärjessä koko mittaushistorian ajan vuodesta 2017.
- Tampereen vahvuuksiksi koetaan mm. **sijainti, julkinen liikenne, palvelut ja tapahtumat.**
(Opiskelijaystävällisyyden tilannekuva -raportti 2021)
- Opiskelijaystävällisyyttä on edistetty kumppanuuden tiimoilta mm. **yhteisten mielenterveyteen liittyvien pyöreän pöydän keskustelujen, Tampere Loves Students –hyvinvointikierroksen ja kahden retriittileirin avulla.** Leirit oli suunnattu vaikeassa elämäntilanteessa oleville opiskelijoille.
- Edellinen kaupungin opiskelijaystävällinen kaupunki –ohjelma oli projektoitu v. 2014 → tavoite olla Suomen opiskelijaystävällisin kaupunki v. 2017. Tämän jälkeen ei ollut jäsentynyt toimenpidekokonaisuutta.

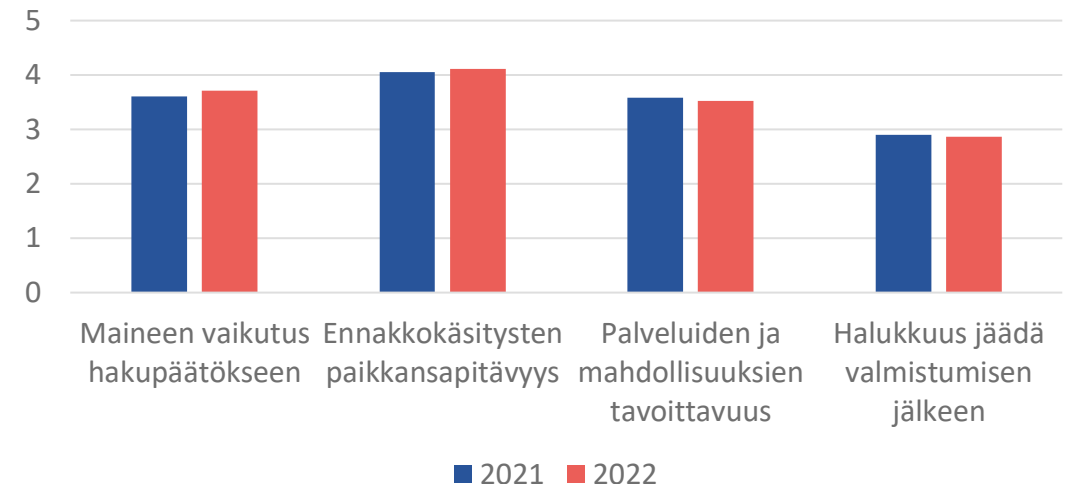
Joka viides tamperelainen on opiskelija

Tilannekuva: uusien opiskelijoiden kyselyn tuloksia

- Yhteistyössä yliopiston ja TAMK:n kanssa on sovittu yhteistyöstä mm. opiskelijakaupungin vetovoimaan, opiskelijoiden viihtymiseen ja seurantaan liittyvissä tutkimuksissa.
- Vuosien 2021 – 2022 uuden opiskelijan kyselyyn yhdistetty viisi kaupungin kannalta relevanttia kysymystä: neljä monivalintaa 1–5 ja yksi avokysymys:
 - *Tampereen kaupungin tavoitteena on olla Suomen opiskelijaystävällisin kaupunki. Mitä voisimme kaupunkina tehdä, jotta saisimme uuden opiskelijan kokemaan olonsa tervetulleemmaksi Tampereelle?*

TAU uuden opiskelijan kyselyn tulokset
v. 2022 n = 1518

Uusien opiskelijoiden kyselyn tuloksia

- Avokysymykseen saatiin yliopiston kyselyssä 256 avovastausta suomenkielisistä tutkinto-ohjelmista.
 - Englanninkieliset vastaukset analysoidaan osana Welcoming City –ohjelman valmistelua.
 - TAMKin kyselyt eivät ole vielä valmistuneet.
- Avovastauksista nousi kolme isoa teemaa:
- **Liikenne (24 %)** lähes puolet toivoi halvempia joukkoliikenteen lippuja: joko vuosilippujen, kuukausilippujen tai yksittäisten lippujen hinnan laskemista.
 - Lähes kolmasosa toivoi enemmän yövuoroja julkiselle liikenteelle arkiöisin. Erityisesti yhteydet Hervantaan mainittiin.
 - Muita alateemoja olivat muut kehitysehdotukset joukkoliikenteelle, kevyen liikenteen sujuvuus ja autoilu, erityisesti parkkipaikat.
- **Asuminen (16 %)** yli puolet vastauksista nosti esiin opiskelija-asuntojen huonon saatavuuden.
 - Neljäsosa kommentoi asuntojen korkeaa hintaa
 - Neljäsosa asuntotarjonnan suppeutta, esimerkiksi perheasuntojen pientä määrää
- **Viestintä (14 %)** suurin osa kaipasi enemmän informaatiota kaupungin tarjoamista palveluista opiskelijoille.
 - Esille nousivat mm. harrastusmahdollisuudet, tilat ja ravintolat.
 - Muita alateemoja olivat opiskelijoille suunnattujen etujen parempi markkinointi ja yliopiston palveluista informointi
- Lisäksi kaupungin palvelut, opiskelijoille suunnatut edut ja tapahtumat keräsivät avovastauksia.

Opiskelijaystävällisysohjelman tausta

- Yksi kumppanuussopimuksen toiminnallinen painopiste on olla **opiskelijaystävällisyydessä ykkönen**. Toimeenpanosuunnitelmakirjaukset ovat toimineet hyvin, mutta niistä on puuttunut pitkäjänteinen, organisaatioiden yhteinen visio kehittämiseen.
- **Opiskelijaystävällisyyden ohjelma on ensimmäinen korkeakoulujen ja kaupungin yhteisesti hyväksyttävä toimenpideohjelma.**
- **Ohjelmaa on valmisteltu yhdessä kumppaniorganisaatioiden ja sidosryhmien kanssa** (mm. työpajat opiskelijajärjestöjen ja nuorisvaltuuston kanssa, Opiskelijan Tampere ry:n kanssa, korkeakouluyhteistyön rakenteissa). Keskeistä yhteisten tavoitteiden määrittelyssä on, että kaikki osapuolet tunnistavat ne tärkeiksi ja ne tarjoavat konkreettisesti tukea yhteiseen tekemiseen.
- Jokaiselle teema-alueelle on tarkoitus koota yhteyshenkilöt, jotta tiedonkulku eri toimijoiden välillä varmistuu.
- Ohjelman tarkoitus on toimia sateenvarjona, jonka alla eri toimijoiden eri organisaatioista on mahdollista edistää opiskelijaystävällisyyttä. **Ohjelma ei edellytä mittavaa resursointia, vaan mahdollistaa järjestäytymisen ja selkänöjan olemassa olevien tavoitteiden edistämiseksi ja voimavarojen kokoamiseksi.**
- Ohjelma, kuten toimeenpanosuunnitelma, on iteratiivinen, ja sitä on mahdollista päivittää tarpeen mukaan.

Opiskelijaystävällisyyden toimenpideohjelman teemat

Kaupunkitilassa
näkyvä elävä
opiskelijakulttuuri

Kun arki sujuu,
opiskelija voi hyvin

Aidosti
kansainvälinen
opiskelijayhteisö

Tampere on Suomen opiskelijaystävällisyydessä ykkönen

Tuemme
työpaikkojen
syntymistä
Tampereelle

Viestintämme
tavoittaa
opiskelijat

Keräämme ja
jaamme yhdessä
tietoa

Esimerkkejä toimenpiteistä

- **Kaupunkitilassa näkyy elävä opiskelijakulttuuri:**
 - Mm. erilaisten tukien keskittäminen, tapahtumatoiminnan vahvistaminen, opiskelijoiden kannustaminen mukaan kaupunkikulttuuriin ja opiskelijaliikunnan vahvistaminen.
- **Kun arki sujuu, opiskelija voi hyvin**
 - Opiskelijoiden arkeen, hyvinvointiin, mielenterveyteen, palveluiden (ml. joukkoliikenne) kehittäminen, hyvinvointialueyhteistyö.
- **Aidosti kansainvälinen opiskelijayhteisö**
 - Mm. Welcoming City -ohjelma, monikielisyyden tukeminen, International House –yhteistyö.
- **Tuemme työpaikkojen syntymistä Tampereelle**
 - Yrittäjyyskasvatus ja -koulutus, startup-ekosysteemi, kohtauttaminen yritysten kanssa, erilainen hankeyhteistyö
- **Viestintämme tavoittaa opiskelijat**
 - Yhteistyö mm. opiskelijamarkkinointiin liittyen, tampere.fi/opiskelijat ja Tampere.Finland-sovelluksen kehitys
- **Keräämme ja jaamme yhdessä tietoa**
 - Tutkimustiedon kerääminen ja jakaminen, erilaisten opiskelijoihin liittyvien tutkimusmahdollisuuksien kartoitus, opinnäytetöiden parempi hyödyntäminen

Ohjelmatekstiin tehdyt lisäykset

- Kaupunkitilassa näkyy elävä opiskelijakulttuuri, lisätty toimenpide listan loppuun:
 - Vahvistamme opiskelijaliikunnan roolia osana monipuolista opiskelijakulttuuria.
- Kun arki sujuu, opiskelija voi hyvin, lisätty tavoiteosioon kaksi sanaa:
 - ”Kaikki opiskelijat tuntevat kaupungin eri toimijoiden tarjoamat palvelut ja opiskelijaedut ja hyödyntävät niitä vahvistaakseen hyvinvointiaan.”
- Kun arki sujuu, opiskelija voi hyvin, lisätty toimenpideosioon kaksi toimenpidettä omina kohtinaan:
 - Etsimme ratkaisuja ja teemme panostuksia torjuaksemme opiskelijoiden mielenterveyskriisiä, vähentääksemme yksinäisyyttä ja helpottaaksemme sopeutumista opiskelijaelämään ja Tampereelle.
 - Opiskelija-asumiseen liittyviä olosuhteita kehitetään jatkossakin ja huomioiden opiskelijoiden eri elämäntilanteet.
- Lisäksi muutamia stilistisiä korjauksia.

Ohjelman vaikuttavuuden seuranta

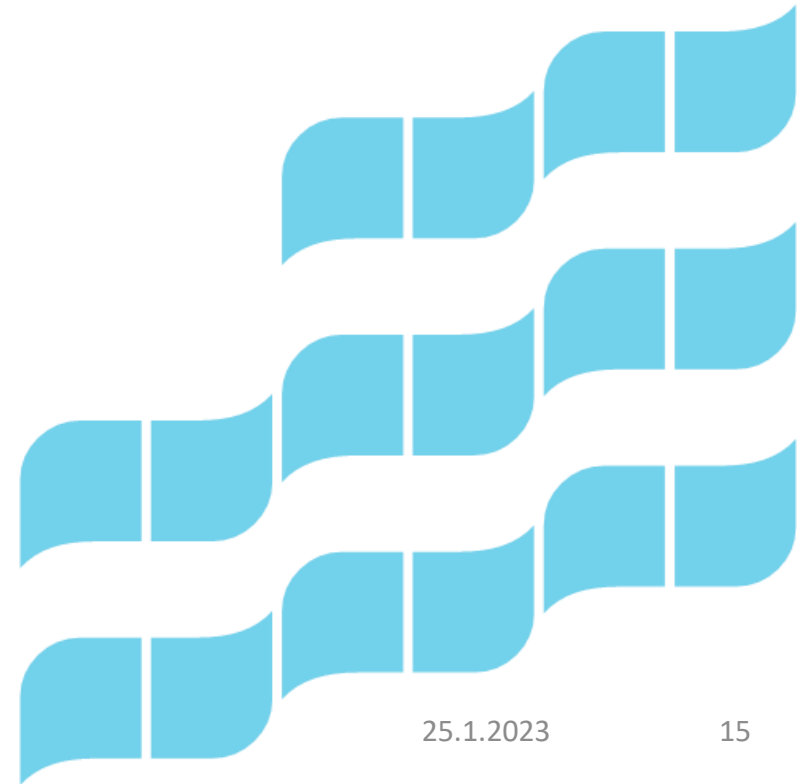
- Opiskelijaystävällisyyden seurantaan voi käyttää pääasiassa olemassa olevia mittareita, jotka tuotetaan yhteistyössä kumppanien ja sidosryhmien kanssa tai ostetaan.
- Tunnistettuja mittareita vetovoiman, opiskelijahyvinvoinnin, kansainvälisyyden, pitovoiman ym. mittaamiseksi:
 - Opiskelijakaupunkien suosittelupaluu (Taloustutkimus)
 - Korkeakouluopiskelijoiden terveys- ja hyvinvointitutkimus (THL)
 - International Student Barometer (TAU)
 - Korkeakoulujen hakijamäärät (OPH)
 - Korkeakoulujen aloittaneiden opiskelijoiden kyselyt (TAU ja TAMK)
 - Muut korkeakoulujen teettämät opiskelijakyselyt, esim. uraseurantakyselyt (TAU ja TAMK)
- Toimenpide *keräämme ja jaamme yhdessä tietoa* pitää sisällään yhteistyön kehittämisen sidosryhmien kanssa tiedon keräämiseen ja jakamiseen liittyen. Keskeisiä kumppaneita esim. YTHS.

Jatkosta

- Seuraavaksi ohjelma käy läpi organisaatioiden päätöksentekoprosessit. Ohjelmasta tehdään taitettu, visuaalinen versio.
- Ohjelma hyväksytetään eri päätöksentekoelimissä: mukana allekirjoittajina ovat kaupunki, yliopisto, TAMK, ylioppilaskunta TREY, opiskelijakunta Tamko ja Opiskelijan Tampere ry.
- Ohjelmasta tulee kaupungin erillisohjelma, joka varmistaa sen tavoitteiden siirtymisen yksikön suunnittelutyöhön.
- Kumppanuussopimuksen ohjausryhmä käsittelee ja hyväksyy ohjelman osaksi kumppanuuden ohjaavia dokumentteja kevään kokouksessaan.
 - Hyväksytty opiskelijaystävällisyysohjelma tulee korvaamaan 21.6.2021 hyväksytyin toimeenpanosuunnitelman Opiskelijaystävällisyydessä ykkönen –kirjaukset.

Linjattavaksi

- *Kaupunginhallitus päättää opiskelijaystävällisyyden toimenpideohjelman hyväksymisestä.*

Kiitos!

Max Liikka
Erityisasiantuntija,
korkeakouluyhteistyö

+358 41 7308868

max.liikka@tamperere.fi